

УДК 37.014:[355.40:355.237]

© Король Д. А., Чкалов А. П., 2024.

<https://orcid.org/0009-0002-1649-3770>

<https://orcid.org/0000-0002-2115-8363>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2024.56.04>

*Д. А. Король,
А. П. Чкалов*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАКТИЧНО-ПОЛЬОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ РОЗВІДКИ

Ефективна підготовка офіцерів розвідки є важливим компонентом забезпечення національної обороноздатності, оскільки вони виконують складні та відповідальні завдання з отримання, аналізу та використання розвідувальної інформації. Практично-польова підготовка офіцерів розвідки відіграє ключову роль у формуванні необхідних професійних навичок, адже дозволяє наблизитися до реальних умов відпрацювати виконання службових завдань, підготуватися до реальних бойових дій та розвинути адаптивні можливості. Мета статті полягає у виявленні та науковому обґрунтуванні педагогічних умов підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки. Для досягнення цієї мети використовувалася комбінація методів дослідження: аналіз, синтез, узагальнення та емпіричні методи, такі як спостереження. У ході дослідження було визначено кілька ключових педагогічних умов, які впливають на формування професійної компетентності військових. Однією з них є розроблення інтегрованої освітньої програми, яка передбачає як оволодіння теоретичними знаннями, так і практичними навичками. Ця програма повинна бути цілісною та систематизованою, поєднувати різні аспекти теоретичної та практичної підготовки. Інтегрована програма забезпечує комплексний підхід до підготовки майбутніх офіцерів, що включає вивчення фахових дисциплін, практичні заняття, польові тренування та психологічну підготовку. Іншим важливим аспектом є забезпечення високої кваліфікації викладацького складу. Висока кваліфікація викладачів є критично важливою для формування професійних компетентностей курсантів. Кваліфіковані викладачі здатні забезпечити якісне викладання теоретичних дисциплін, які становлять основу професійної підготовки офіцерів розвідки, та мають значний практичний досвід, що дозволяє їм надавати курсантам реалістичні приклади з власної служби. Створення мотиваційного середовища також є вирішальним фактором у досягненні високих освітніх результатів. Мотиваційне середовище забезпечує високу зацікавленість курсантів у навчанні, сприяє їхній активній участі у всіх формах освітньої діяльності, підвищує їхню самодисципліну, відповідальність

та наполегливість. Індивідуалізація освітнього середовища є однією з ключових умов, що передбачає адаптацію освітнього процесу до індивідуальних потреб, особливостей і потенціалу кожного курсанта. Це дозволяє максимально розкрити їхні можливості та забезпечити досягнення високих результатів у навчанні. Інтеграція сучасних технологій в освітній процес є необхідністю для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: педагогічні умови, підготовка офіцерів розвідки, практично-польова підготовка, майбутні офіцери, вищі військові навчальні заклади, викладачі закладів вищої освіти.

Korol D.A., Chkalov A.P. Pedagogical conditions for improving the effectiveness of practical field training of future intelligence officerse. *Effective training of intelligence officers is an important component of ensuring national defence capability, as they perform complex and responsible tasks of obtaining, analysing and using intelligence information. Practical field training of intelligence officers plays a key role in the development of the necessary professional skills, as it allows them to practice performing their service tasks, prepare for real combat operations and develop adaptive capabilities close to real conditions. The purpose of the article is to identify and scientifically substantiate the pedagogical conditions for improving the effectiveness of practical field training of future intelligence officers. To achieve this goal, a combination of research methods was used: analysis, synthesis, generalisation and empirical methods such as observation. The study identified several key pedagogical conditions that influence the formation of professional competence of the military. One of them is the development of an integrated educational programme that includes both theoretical knowledge and practical skills. This programme should be holistic and systematic, combining various aspects of theoretical and practical training. An integrated programme provides a comprehensive approach to the training of future officers, including the study of professional disciplines, practical training, field training and psychological training. Another important aspect is ensuring that the teaching staff is highly qualified. Highly qualified teachers are critical for the development of cadets' professional competences. Qualified teachers are able to provide quality teaching of theoretical disciplines that form the basis of professional training of intelligence officers and have considerable practical experience, which allows them to provide cadets with realistic examples from their own service. Creating a motivational environment is also a crucial factor in achieving high educational results. A motivational environment ensures that cadets are highly interested in learning, promotes their active participation in all forms of educational activities, and increases their self-discipline, responsibility and perseverance. The individualisation of the educational environment is one of the key conditions that involves adapting the educational process to the individual needs, characteristics and potential of each cadet. This allows us to maximise their capabilities and ensure that they achieve high academic results. The integration of modern technologies into the educational*

process is essential for training highly qualified specialists capable of acting effectively in the face of modern challenges.

Key words: *pedagogical conditions, training of intelligence officers, practical field training, future officers, higher military educational institutions, teachers of higher education institutions.*

Вступ. Сучасні виклики у сфері національної безпеки вимагають від військових фахівців високого рівня підготовки та компетентності, особливо у таких спеціалізованих галузях, як військова розвідка. Ефективна підготовка офіцерів розвідки є важливим компонентом забезпечення національної обороноздатності, оскільки саме вони виконують складні та відповідальні завдання з отримання, аналізу та використання розвідувальної інформації. Практично-польова підготовка офіцерів розвідки відіграє ключову роль у формуванні необхідних професійних навичок, адже дозволяє наближено до реальних умов відпрацювати виконання службових завдань, підготуватися до реальних бойових дій та розвинути адаптивні можливості.

Актуальність обґрунтування педагогічних умов підвищення ефективності практично-польової підготовки офіцерів розвідки зумовлена декількома важливими факторами. Так, стрімкий розвиток технологій та постійна зміна характеру військових конфліктів вимагають оновлення методик і засобів підготовки військових фахівців. Зокрема, необхідно забезпечити інтеграцію сучасних технічних засобів розвідки у освітній процес, що дозволить майбутнім офіцерам бути готовими до використання новітніх технологій у реальних умовах служби.

Складний безпековий контекст в Україні, викликаний зовнішніми загрозами, зумовлює підвищені вимоги до підготовки військових кадрів. Високий рівень професійної підготовки офіцерів розвідки є критично важливим для забезпечення ефективного виконання завдань з охорони державної безпеки та підтримання обороноздатності країни. У цьому контексті обґрунтування і впровадження педагогічних умов, що сприяють підвищенню ефективності

практично-польової підготовки, є нагальним завданням для вищих військових навчальних закладів.

Науковий інтерес до проблеми підготовки офіцерів розвідки пов'язаний також із необхідністю забезпечення системного підходу до формування їхніх професійних компетентностей, що включає не лише технічну підготовку, але й розвиток критичного мислення, лідерських якостей, здатності до швидкого прийняття рішень в умовах невизначеності та стресу. Вивчення педагогічних умов, які сприяють ефективному поєднанню цих аспектів підготовки, є важливим кроком на шляху до вдосконалення військової освіти.

Проблему підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розглядали українські науковці та викладачі військових закладів освіти. Так, Є. Черновол і П. Сливенко розкрили проблему підвищення ефективності підготовки майбутніх офіцерів в умовах сучасної війни, проаналізували закордонний досвід формування системи професійної військової освіти, зокрема, у контексті перспектив вступу до НАТО та підтримки країн Альянсу в поточному протистоянні, розглянули фактори, що впливають на зміни в структурі вищої військової освіти, а також проблеми, що перешкоджають впровадженню інновацій (Chernovol, 2023).

Ю. Риндін розглянув основні аспекти формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів розвідки в контексті військового лідерства в Україні, визначив ключові компоненти лідерської компетентності та їх важливість для ефективного управління військовими підрозділами і досягнення стратегічних цілей (Ryndin, 2024).

І. Зелений визначив компоненти неперервного професійного зростання офіцерів, а саме: розробка індивідуальних стратегій; участь у міжнародних програмах; проходження додаткових курсів та сертифікації; володіння іноземними мовами; розвиток військової етики та цінностей; зміцнення лідерських якостей; формування адаптивності та інноваційності; здатність до самооцінки та самоаналізу (Zelenyi, 2023).

А. Бондаренко і Д. Пікус узагальнили досвід вищих військових навчальних закладів щодо організації процесу інтенсивної перепідготовки офіцерів запасу. Вищі військові навчальні заклади в Україні розробляють і впроваджують спеціалізовані навчальні програми для офіцерів запасу, залучають викладачів-практиків, впроваджують інноваційні методи, технології та технічні засоби, враховують індивідуальні потреби і рівень підготовки кожного мобілізованого, а також вибудовують систему внутрішнього забезпечення якості (Bondarenko, 2023).

Проте, зазначимо, що окремої уваги науковців потребує обґрунтування педагогічних умов підвищення ефективності практично-польової підготовки офіцерів розвідки.

Мета статті – виявити і науково обґрунтувати педагогічні умови підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки.

Методи дослідження. Для збору інформації та забезпечення достовірності було використано комбінацію методів дослідження: аналіз, синтез та узагальнення. Так, було проведено всебічний аналіз наукової літератури та нормативно-правової бази для систематизації актуальної інформації щодо підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки. Особлива увага приділялася аналізу наукових статей, академічних видань, книг та авторитетних онлайн-ресурсів з метою глибокого ознайомлення з предметом дослідження. Паралельно розглядалися приклади передових практик і кейсів інституцій вищої військової освіти, зокрема, освітні та навчальні програми. Окрім теоретичних методів наукового пізнання, використовувалися емпіричні методи, зокрема, спостереження, для оцінки ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки.

Результати. Педагогічні умови підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки є ключовими аспектами, що впливають на формування професійної компетентності військових. Висока

якість військової освіти вимагає врахування багатьох чинників, що забезпечують оптимальні умови для організації ефективної практично-польової підготовки.

Однією із важливих педагогічних умов є *розроблення інтегрованої освітньої програми*, що передбачає як оволодіння теоретичними знаннями, так і практичними навичками. Ця умова ґрунтується на необхідності створення цілісної та систематизованої програми, що поєднує різні аспекти теоретичної та практичної підготовки. Інтегрована програма дозволяє забезпечити комплексний підхід до підготовки майбутніх офіцерів, що передбачає вивчення фахових навчальних дисциплін, практичні заняття, польові тренування, а також психологічну підготовку.

Такий підхід сприяє формуванню у курсантів цілісного уявлення про їхні професійні обов'язки і дозволяє більш ефективно застосовувати отримані знання та навички в реальних умовах служби. Інтеграція теоретичних знань з практичними навичками в єдину освітню програму сприяє кращому засвоєнню матеріалу, оскільки курсанти мають можливість одразу застосовувати теорію на практиці, що підвищує рівень їхньої підготовки (Balhur, 2015).

Розроблення інтегрованої програми ураховує міждисциплінарний підхід, що є надзвичайно важливим для підготовки офіцерів розвідки. Це дозволяє охопити різні аспекти військової служби, зокрема, технічні, тактичні, психологічні та соціальні, забезпечує всебічний розвиток курсантів і сприяє формуванню готовності до виконання завдань в умовах сучасного бойового середовища (Voiko, 2018).

Інтегрована освітня програма також передбачає впровадження сучасних методів навчання, таких як: проблемно-орієнтоване навчання, симуляції, рольові ігри та ситуаційні завдання, що сприяють розвитку критичного мислення, навичок командної роботи та лідерських якостей. Це дозволяє курсантам розвивати важливі професійні компетентності й готуватися до реальних викликів, з якими вони можуть зіткнутися у процесі служби.

Другою педагогічною умовою було визначення *забезпечення високої кваліфікації викладацького складу*, що сприяє підвищенню ефективності практично-польової підготовки офіцерів розвідки. Висока кваліфікація викладачів забезпечує якість освітнього процесу, що є критично важливим для формування професійних компетентностей курсантів (Danyliuk, 2021).

Кваліфікований викладацький склад здатний забезпечити якісне викладання теоретичних дисциплін, які становлять основу професійної підготовки офіцерів розвідки. Це сприяє глибокому розумінню курсантами теоретичних основ розвідувальної діяльності та підвищує їх здатність застосовувати ці знання на практиці. Разом з тим, викладачі з високою кваліфікацією мають значний практичний досвід, що дозволяє їм наводити курсантам реалістичні приклади з власної служби та пояснювати як теоретичні знання використовуються в реальних умовах.

Кваліфіковані викладачі здатні використовувати сучасні педагогічні методи і технології, що значно підвищує ефективність освітнього процесу (Zadorozhna, 2020). Вони можуть інтегрувати інноваційні методи навчання, такі як симуляції, моделювання бойових ситуацій, інтерактивні методи та проблемно-орієнтоване навчання, що сприяє активному залученню курсантів до процесу навчання та розвитку у них критичного мислення і навичок прийняття рішень.

Важливим складником забезпечення високої кваліфікації викладацького складу є неперервне професійне зростання та підвищення кваліфікації викладачів (Zelenyi, 2023). Це передбачає участь у спеціалізованих курсах, семінарах, науково-практичних конференціях, стажуваннях та обмін досвідом з колегами з інших закладів освіти і підрозділів. Такий підхід сприяє оновленню знань і навичок викладачів, що дозволяє їм залишатися обізнаними у новітніх тенденціях та досягненнях у галузі розвідувальної діяльності та педагогіки.

Третьою педагогічною умовою визначаємо *створення мотиваційного середовища*, що стимулює курсантів до свідомого навчання і подальшого професійного зростання, відіграє вирішальну роль у досягненні високих

освітніх результатів. Мотиваційне середовище забезпечує високу зацікавленість курсантів у навчанні, що сприяє їхній активній участі у всіх формах освітньої діяльності.

Коли курсанти відчують внутрішню мотивацію до навчання, вони стають більш зосередженими, цілеспрямованими і виявляють готовність досягати поставлених цілей. Це особливо важливо у контексті практично-польової підготовки, де необхідні високий рівень самодисципліни, відповідальності та наполегливості (Hnydiuk, 2022).

Зазначимо, що педагогічні підходи, спрямовані на створення мотиваційного середовища, передбачають використання різних методів стимулювання та заохочення курсантів. Наприклад, визнання досягнень і заохочення, надання можливостей для самореалізації та професійного зростання, створення умов для здорової конкуренції та співпраці серед курсантів та інші.

Важливо також ураховувати індивідуальні потреби та інтереси курсантів, що сприяє підвищенню їхньої мотивації до навчання. Викладачі, які демонструють зацікавленість в успіхах курсантів, створюють умови для відкритого спілкування і обміну досвідом, формують у майбутніх офіцерів почуття приналежності до професійної спільноти і підвищують їхню мотивацію до навчання. Підтримка курсантом відчуття власної значущості та перспектив у майбутній професійній діяльності також є важливим аспектом створення мотиваційного середовища (Tushko, 2019).

Індивідуалізація освітнього середовища є однією з ключових педагогічних умов, спрямованих на підвищення ефективності практично-польової підготовки офіцерів розвідки. Ця умова передбачає адаптацію освітнього процесу до індивідуальних потреб, особливостей і потенціалу кожного курсанта, що дозволяє максимально розкрити їхні можливості та забезпечити досягнення високих результатів у навчанні.

Індивідуалізація освітнього середовища базується на визнанні унікальності кожного курсанта, його індивідуальних стилів навчання, рівня

підготовленості та особистих інтересів. Це вимагає від викладачів розробки гнучких освітніх програм, які можуть бути адаптовані до потреб курсантів. Викладачі повинні враховувати різні рівні фізичної підготовки та забезпечувати різноманітні методи і форми організації практично-польової підготовки, які сприяють оптимальному засвоєнню матеріалу.

Індивідуалізація освітнього середовища також включає диференціацію завдань та фізичних активностей, що дозволяє курсантам працювати у своєму темпі та за своїми можливостями. Викладачі мають створювати умови для самостійної роботи курсантів, заохочувати їх до самостійного розв'язання проблем, що стимулює розвиток критичного мислення і творчих здібностей.

Зазначимо, що педагогічна підтримка і наставництво відіграють важливу роль в індивідуалізації освітнього середовища. Викладачі повинні забезпечувати постійний зворотній зв'язок, консультивати курсантів, надавати рекомендації для подальшого розвитку (Danyliuk, 2021). Такий підхід сприяє формуванню у курсантів відчуття підтримки і мотивації до навчання.

Індивідуалізація освітнього середовища також передбачає використання сучасних освітніх технологій, які дозволяють створювати персоналізовані освітні траєкторії (Boichuk, 2023). Переваги індивідуалізованого підходу сприяють підвищенню мотивації до навчання, розвитку самостійності та відповідальності, поліпшенню результатів підготовки та формування професійних компетентностей, необхідних для майбутньої служби (Danyliuk, 2021). В умовах практично-польової підготовки офіцерів розвідки це особливо важливо, оскільки дозволяє підготувати курсантів до виконання складних та відповідальних завдань в реальних умовах.

П'ятою педагогічною умовою для підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки ми визначили *інтеграцію сучасних технологій в освітній процес*. Сьогодні, коли технологічний прогрес відбувається стрімкими темпами, використання передових технологій у освітньому процесі стає необхідністю для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти в умовах сучасних викликів (Boichuk, 2023).

Це забезпечує доступ до новітніх знань та ресурсів, які можуть бути використані для підвищення якості навчання і практичної підготовки. Наприклад, використання електронних навчальних платформ дозволяє курсантам отримувати доступ до навчальних матеріалів у будь-який час та з будь-якого місця, що сприяє більш гнучкому і персоналізованому підходу до навчання. Це також забезпечує можливість інтерактивної взаємодії між курсантами та викладачами, що покращує зворотний зв'язок і підтримує активне залучення до процесу навчання.

Зазначимо, що сучасні технології дозволяють моделювати реальні ситуації та створювати віртуальні тренувальні середовища, які максимально наближені до умов реальних операцій. Використання симуляторів, віртуальної і доповненої реальності дозволяє курсантам відпрацьовувати свої навички в умовах, які імітують реальні бойові операції. Це сприяє розвитку військово-спеціальних компетентностей, знижує ризики, пов'язані з реальними навчаннями, забезпечує більш ефективну підготовку до виконання завдань в польових умовах.

Інтеграція сучасних технологій також дозволяє здійснювати постійний моніторинг і оцінку навчальних досягнень курсантів. Використання аналітичних інструментів та систем оцінювання дозволяє отримувати детальну інформацію про прогрес курсантів, виявляти проблемні зони та своєчасно коригувати навчальний процес. Крім того, сучасні технології сприяють розвитку навичок самостійного навчання та самоконтролю. Використання електронних ресурсів, онлайн-курсів та інших технологічних інструментів сприяє розвитку у курсантів вмінь самостійно шукати та аналізувати інформацію, приймати обґрунтовані рішення і самостійно планувати свою освітню діяльність (Marchenkov, 2020). Це є важливими навичками для майбутніх офіцерів розвідки, які мають бути здатні діяти автономно та ефективно в умовах високої невизначеності та стресу.

Обговорення. Аналіз результатів наукових досліджень Є. Черновола, П. Сливенка, Ю. Риндіна, І. Зеленого, А. Бондаренка та Д. Пікуса виявляє

спільні та відмінні аспекти з нашими результатами у підходах до підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх офіцерів розвідки. Науковці Є. Черновол і П. Сливенко зосередили свою увагу на підвищенні ефективності підготовки офіцерів в умовах сучасної війни, аналізуючи закордонний досвід та перспективи вступу до НАТО, а також вивчали проблеми впровадження інновацій (Chernovol, 2023). Наше дослідження також враховує сучасні виклики, однак фокусується більше на інтеграції сучасних технологій в освітній процес як ключовій педагогічній умові.

Ю. Риндін акцентував увагу на формуванні лідерської компетентності майбутніх офіцерів, що є важливим для ефективного управління військовими підрозділами (Ryndin, 2024). Наше дослідження підкреслює важливість створення мотиваційного середовища та індивідуалізації освітнього процесу, які також сприяють розвитку лідерських якостей та підвищенню мотивації курсантів до навчання.

І. Зелений визначив компоненти неперервного професійного зростання офіцерів, що включають розробку індивідуальних стратегій та участь у міжнародних програмах (Zelenyi, 2023). Наша робота підтверджує важливість індивідуалізації освітнього середовища, що дозволяє адаптувати освітній процес до особистих потреб курсантів і сприяє їх професійному зростанню.

Дослідження А. Бондаренка та Д. Пікуса підкреслює значення інтенсивної перепідготовки офіцерів запасу, акцентуючи увагу на необхідності спеціалізованих освітніх програм та участі викладачів-практиків в процесі навчання (Bondarenko, 2023). Наше дослідження також визнає важливість високої кваліфікації викладацького складу як однієї з ключових педагогічних умов для підвищення ефективності підготовки офіцерів розвідки.

Узагальнюючи, можна відзначити, що всі дослідження вказують на необхідність використання комплексного підходу до підготовки офіцерів. Наша робота ставить акцент на інтеграції сучасних технологій, розробленні інтегрованої навчальної програми, створенні мотиваційного середовища, забезпеченні високої кваліфікації викладачів та індивідуалізації освітнього

процесу як ключових умов для підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки.

Висновки. Педагогічні умови підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки є критичними елементами, що безпосередньо впливають на якість формування їхньої професійної компетентності. Для досягнення високої якості військової освіти необхідно враховувати багато факторів, що сприяють створенню оптимальних умов для навчання та розвитку навичок використання технічних засобів розвідки, а саме: розроблення інтегрованої освітньої програми, забезпечення високої кваліфікації викладацького складу, створення мотиваційного середовища, індивідуалізація освітнього середовища, інтеграція сучасних технологій в освітній процес. Реалізація зазначених педагогічних умов сприятиме підвищенню ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки, що є необхідною умовою для забезпечення високої якості військової освіти та підготовки компетентних фахівців, здатних ефективно виконувати свої професійні обов'язки.

ЛІТЕРАТУРА:

- Балагур Л. О. Педагогічні умови підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до управління основними підрозділами охорони державного кордону. *Науковий огляд*. 2015. № 12, Т.2. с. 115-125
- Бойко О. Педагогічні умови впровадження у навчально-виховний процес вищих військових закладів освіти методики формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2018. Вип. 4(95). С. 32-40. DOI: [https://doi.org/10.35433/pedagogy.4\(95\).2018.32-40](https://doi.org/10.35433/pedagogy.4(95).2018.32-40).
- Бойчук Ю. Д., Боярська-Хоменко А. В., Рибалко Л. С. Формування науково-дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах упровадження технологій дистанційного навчання. *Новий колегіум*. 2023. № 3 (111). С. 74-81 DOI: <https://doi.org/10.30837/nc.2023.3.74>
- Бондаренко А. П., Пікус Д. Л. Інтенсивна перепідготовка офіцерів запасу, що призвані за мобілізацією: досвід, виклики, перспективи. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 55. С. 7-17. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2023.55.01>
- Гнидюк О. П. Педагогічні умови і модель системи неперервної фізичної підготовки офіцерів-прикордонників на тактичному та оперативному рівнях військової освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 53. Т. 1. С. 113-117. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/53.1.21>
- Данилюк І. М. Педагогічні умови підготовки майбутніх офіцерів НГУ до проведення індивідуальної роботи з підлеглими. *Педагогіка формування творчої особистості у*

вищій і загальноосвітній школах. 2021. № 76. Т. 1. С. 95-99. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-1.17>

Задорожна М. В. Основні педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх дільничних офіцерів поліції. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України*. Харків, 2020. С. 113-116.

Зелений І. І. Ключові компоненти неперервного професійного зростання офіцерів. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 55. С. 52-62. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2023.55.05>

Марченков С. Педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності курсантів військового інституту в процесі фахової підготовки. URL : <http://journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/36>

Риндін Ю. Формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів розвідки у контексті реалізації доктрини військового лідерства у збройних силах України. *Вісник Сковородинівської академії молодих учених*. 2024. С. 114-119

Тушко К. Ю. Педагогічні умови формування здатності майбутніх офіцерів-прикордонників до професійної взаємодії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019 р., № 66, Т. 2. С. 151-153. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.30>

Черновол Є. О., Сливенко П. В. Щодо підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх офіцерів у реаліях війни (українська відповідь на виклики часу). *Академічні візії*, 2023. Вип. 17. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7739419>

REFERENCES:

Balahur, L. O. (2015). Pedagogical conditions for training future border guard officers to manage the main units of state border protection. *Naukovyi ohliad*. 12, 2. 115-125. [in Ukrainian]

Boichuk, Yu.D., Boiarska-Khomenko, A.V., Rybalko, L.S. (2023). Formation of research competence of future doctors of philosophy in the context of the introduction of distance learning technologies. *Novyi kolehium*. 3 (111). 74-81 DOI: <https://doi.org/10.30837/nc.2023.3.74>. [in Ukrainian]

Boiko, O. (2018). Pedagogical conditions of implementation of the methodology of formation of leadership competence of future officers in the educational process of higher military educational institutions. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*. 4(95). 32-40. DOI: [https://doi.org/10.35433/pedagogy.4\(95\).2018.32-40](https://doi.org/10.35433/pedagogy.4(95).2018.32-40). [in Ukrainian]

Bondarenko, A. P. & Pikus, D. L. (2023). Intensive retraining of reserve officers called up for mobilisation: experience, challenges, prospects. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*. 55. 7-17. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2023.55.01>. [in Ukrainian]

Chernovol, Ye. O. & Slyvenko, P. V. (2023). On improving the effectiveness of professional training of future officers in the realities of war (Ukrainian response to the challenges of time). *Akademichni vizii*. 17. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7739419>. [in Ukrainian]

Danyiuk, I. M. (2021). Pedagogical conditions for preparing future officers of individual roboty z pidlehlymy [Pedagogical conditions for preparing future officers of

- the National Guard of Ukraine for individual work with subordinates]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 76. 1. 95-99. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-1.17>. [in Ukrainian]
- Hnydiuk, O. P. (2022). Pedahohichni umovy i model systemy neperervnoi fizychnoi pidhotovky ofitseriv-prykordonnykiv na taktychnomu ta operatyvnomu rivniakh viiskovoi osvity (Pedagogical conditions and model of the system of continuous physical training of border guard officers at the tactical and operational levels of military education). *Innovatsiina pedahohika*. 53. 1. 113-117. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/53.1.21>. [in Ukrainian]
- Marchenkov, S. (2020). Pedahohichni umovy formuvannia informatsiino-analitychnoi kompetentnosti kursantiv viiskovoho instytutu v protsesi fakhovoi pidhotovky [Педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності курсантів військового інституту в процесі фахової підготовки]. URL : <http://journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/36>. [in Ukrainian]
- Ryndin, Yu. (2024). Formuvannia liderskoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv rozvidky u konteksti realizatsii doktryny viiskovoho liderstva u zbroinykh sylakh Ukrainy [Formation of Leadership Competence of Future Intelligence Officers in the Context of Implementation of the Doctrine of Military Leadership in the Armed Forces of Ukraine]. *Visnyk Skovorodynivskoi akademii molodykh uchenykh*. 114-119. [in Ukrainian]
- Tushko, K. Iu. (2019). Pedahohichni umovy formuvannia zdatnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do profesiinoi vzaiemodii [Pedagogical conditions of forming the ability of future border guard officers to professional interaction. Pedagogy of forming a creative personality in higher and secondary schools]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 66, 2. 151-153. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.30>. [in Ukrainian]
- Zadorozhna, M. V. (2020). Osnovni pedahohichni umovy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh dilnychnykh ofitseriv politsii [The main pedagogical conditions for the formation of professional competence of future district police officers. Psychological and Pedagogical Problems of Professional Education and Patriotic Education of the Personnel of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Psykhohohichni ta pedahohichni problemy profesiinoi osvity ta patriotychnoho vykhovannia personalu systemy MVS Ukrainy*. 113-116. [in Ukrainian]
- Zelenyi, I. I. (2023). Kliuchovi komponenty neperervnoho profesiinoho zrostannia ofitseriv [Key components of continuous professional development of officers. Theory and methods of education and upbringing]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*. 55. 52-62. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2023.55.05>. [in Ukrainian]

Інформація про авторів:

Король Дмитро Анатолійович:

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1649-3770>; здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Валентинівська, 2, м. Харків, Україна, 61166
e-mail: dm.korol@gmail.com

Чкалов Артур Павлович:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2115-8363>; здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри

Information about the authors:

Korol Dmytro Anatoliiovych:

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1649-3770>; PhD student at the Department of Educology and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Valentynivska street, 2, Kharkiv, Ukraine 61166

e-mail: dm.korol@gmail.com

Chkalov Artur Pavlovych:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2115-8363>; PhD student at the Department of Educology and Innovative Pedagogy, H.S.

освітології та інноваційної педагогіки,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, вул.
Валентинівська, 2, м. Харків, Україна, 61166
e-mail: chkalovartur@ukr.net

Skovoroda Kharkiv National Pedagogical
University, Valentynivska street, 2, Kharkiv,
Ukraine 61166
e-mail: chkalovartur@ukr.net

Цитуйте цю статтю як: Король Д. А., Чкалов А. П. Педагогічні умови підвищення ефективності практично-польової підготовки майбутніх офіцерів розвідки. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2024. № 56. С. 51-65.

DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2024.56.04>

Дата надходження статті до редакції: 12.04.2024

Стаття прийнята до друку: 24.04.2024